

tetens art er af en vis alvorlig karakter og helt særlige omstændigheder gør det nødvendigt at sikre, at danske domstole har kompetence til at pådømme handlingen. Som et eksempel på et område, hvor disse betingelser ansås for at foreligge, kan nævnes kvindelig omskæring, jf. straffelovens § 7, stk. 3. Det foreslås i lovforslaget, at kravet om dobbelt strafbarhed i straffelovens § 7 fraviges som følge af den alvor, der må tillægges overtrædelser af forbuddet mod ydelse af teknisk bistand i forbindelse med udvikling eller fremstilling af masseødelæggelsesvåben. Se endvidere bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser under afsnittet "Til nr. 5".

c. Undtagelsesbestemmelser

Artikel 4 i den fælles aktion oplister 3 undtagelsesbestemmelser fra forbuddet imod at yde teknisk bistand uden for EU, der kan anvendes i forbindelse med udvikling eller fremstilling, håndtering... sporing... af masseødelæggelsesvåben:

- 1) Ydelse af teknisk bistand til en række nærtstående lande, hvortil eksport i forvejen er genstand for lempeligere EU regler. Disse lande er i øjeblikket Australien, Canada, Japan, New Zealand, Norge, Schweiz og USA.
- 2) Ydelse af teknisk bistand, der har form af overførsel af information, der er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning.
- 3) Ydelse af mundtlig bistand om produkter, der ikke er underlagt eksportkontrol.

Disse tre undtagelsesbestemmelser medtages i nærværende lovforslag. Der gøres dog opmærksom på, at undtagelsesbestemmelse nummer 3 ikke er gentaget i lovforslaget, da den allerede er omfattet af afgrænsningen i lovforslagets § 1a, stk. 2 (for en nærmere uddybning af de 3 undtagelsesbestemmelserne og deres indarbejdelse i lovforslaget, se bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser).

d. Kontrol med anden militær anvendelse

Artikel 3 i den fælles aktion pålægger medlemsstaterne at overveje, om der i de nationale regler til gennemførelse af den fælles aktion også skal være kontrol med teknisk bistand vedrørende anden militær endelig anvendelse (end omhandlet i aktionens artikel 2), der ydes til lande under internationale våbenembargoer. Når overvejelserne er foretaget, er det valgfrit, hvorvidt den enkelte medlemsstat vælger at implementere denne kontrol.

Med lovforslaget fravælger Danmark indtil videre muligheden for at forbyde bistand vedrørende "anden militær anvendelse" i lande under en international vå-

benembargo. Baggrunden herfor er mangel på internationale erfaringer om, hvilke handlinger der i praksis kunne tænkes at blive ramt.

e. Betydning for de danske virksomheder

Lovforslaget betyder, at de danske virksomheder nu skal være opmærksomme på, at en række aktiviteter foretaget uden for EU (f.eks. reparation, oplæring, prøvning, opsætning af fabriksanlæg) er forbudt, hvis de er bestemt til anvendelse i forbindelse med f.eks. udvikling, fremstilling, håndtering eller sporing af masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Det er de danske virksomheders eget ansvar at sikre, at forbuddet overholdes. Forbuddet vil dog næppe i praksis betyde nogen begrænsning af de aktiviteter, som eksportørerne i dag har ønske om at foretage sig og kan gøre lovligt. Overførsel af teknologi fra EU, som kræves til udvikling, produktion eller brug af en vare, der er pålagt eksportkontrol, er allerede i dag underlagt eksportkontrol i henhold til dual-use forordningen (jf. afsnit 2.c ovenfor).

Det skal dog bemærkes, at den fælles aktion (jf. aktionens artikel 2) sætter en lang række handlinger under kontrol uanset selve formålet med disse handlinger. F.eks. skelner den fælles aktion ikke mellem, om formålet med en given ydelse af teknisk bistand er terror eller beskyttelse af civile. Således tager den fælles aktion heller ikke højde for, om det i visse tilfælde ville være legitimt, f.eks. af humanitære eller sikkerhedspolitiske årsager, at yde visse former for teknisk bistand. Dette kunne f.eks. være montering af særlige filtre til sporing af krigsgasser på civile passagerskibe uden for EU.

For at undgå forbud mod sådanne legitime ydelser medtages i lovforslaget en mulighed for at dispensere fra det generelle forbud (jf. også bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser under afsnittet "Til nr. 2").

f. Teknisk bistand vedrørende våben

Som nævnt ovenfor implementerer dette lovforslag kun den del af den fælles aktion om kontrol med teknisk bistand, som hører under økonomi- og erhvervsministerens ressortområde.

En tværministeriel arbejdsgruppe under Justitsministeriet (arbejdsgruppen om reglerne for udførsel af våben mv.) har til opgave at behandle en række problemstillinger vedrørende reglerne om, og praksis for, kontrol med udførsel af våben mv. Arbejdsgruppen skal blandt andet overveje, hvorledes den resterende del af den fælles aktion (teknisk bistand, som relaterer sig direkte til produkter, der alene kan anvendes som